

Heide [VERTELT]

www.heidevertelt.be

314

18 januari 2026

Heide vertelt en Artificiële Intelligentie!

Zomaar, een ingeving deze week! Laat ons eens vragen aan AI wat men eigenlijk weet over “Heide vertelt” en haar schrijvers. Het antwoord!

Ja! “Heide vertelt” is een lokaal digitaal krantje/uitgave dat gaat over verhalen uit Heide (Kalmthout) — vooral leuke, historische en hedendaagse verhalen van en over de inwoners en het dorp. Het ontstond in 2020 tijdens de coronaperiode om een gevoel van verbondenheid en informatie te geven aan de mensen in de streek, en wordt sindsdien elke zondag digitaal naar abonnees verstuurd.

Wat is “Heide vertelt”?

- Het is een wekelijks digitaal krantje/nieuwsbrief met lokale verhalen, geschiedenis, anekdotes, foto's en nieuws uit Heide (Kalmthout), België. Het begon tijdens de coronacrisis als initiatief van het Buurtinformatienetwerk (BIN) Withoefse Heide, met bijdragen van inwoners en vrijwilligers.
- Het heeft inmiddels honderden afleveringen en is uitgegroeid tot een vaste bron van lokale verhalen en nostalgie.
- Postkaarten & publicaties: naast de wekelijkse digitale krantjes werken de mensen achter *Heide vertelt* ook aan andere uitgaven, zoals boeken over lokale geschiedenis (bijv. over spoorlijn 12 en het ontstaan van het dorp Heide) en speciale postzegelsets die historische thema's belichten.

Wie is Louis van den Buijs?

Louis van den Buijs is een Belg (uit de regio Kalmthout/Heide) die bekend is als: Buurtactivist en coördinator. Hij is/was coördinator van het Buurtinformatienetwerk (BIN) Withoefse Heide in Kalmthout. BIN's zijn lokale samenwerkingsverbanden tussen bewoners, politie en gemeente om informatie over veiligheid, buurtactiviteiten en nieuws te delen. Initiatiefnemer van *Heide vertelt*. Tijdens de coronacrisis richtte hij het digitale magazine “Heide vertelt” op, een krantje dat lokale verhalen, geschiedenis, nieuws en interviews over het dorp Heide en omgeving verzamelt en verspreidt. Dit initiatief was bedoeld om mensen — vooral ouderen en geïsoleerde — wat leesplezier en verbondenheid te geven in moeilijke

Maak reclame in “Heide vertelt” en bereik minstens 1500 lezers uit Heide en omgeving. Een goedkopere manier om uw reclame aan de man te brengen ga je niet vinden!

Info: redactie@heidevertelt.be

tijden. Louis is ook auteur van ten minste één boek: *Waar lijn 12 haar sporen achterliet ... en een nieuwe tijd voorbijkwam* (2025). Deze publicatie gaat over de geschiedenis van spoorlijn 12 tussen Antwerpen en Roosendaal, met aandacht voor de lokale streekgeschiedenis rond Heide en Kalmthout.

Samengevat: Louis van den Buijs is vooral een lokale publicist, historisch verteller en buurtcoördinator die zich inzet voor de gemeenschap in Kalmthout/Heide

Wie is Paul Witters? Paul Witters (lokale historicus & medewerker “Heide vertelt”) Er is een Paul Witters die actief is als medewerker van de digitale historische uitgave “Heide vertelt” in Kalmthout (België). Hij werkt mee aan verhalen over lokale geschiedenis en spoorweggeschiedenis en is betrokken bij het publiceren van een boek over de spoorlijn 12 (Antwerpen–Roosendaal). In deze context is hij vooral bekend binnen de lokale gemeenschap rond Kalmthout.

Ken jij ook Wim Kuypers?

Over Wim Kuypers: Tot nu toe vond ik geen duidelijke informatie dat *Wim Kuypers* direct betrokken is bij *Heide vertelt*. Het lijkt erop dat de vaste namen achter het initiatief vooral Louis van den Buijs, Paul Lion en Paul Witters zijn (en anderen die bijdragen).

Conclusie: Al is nog niet van alles op de hoogte, Wim is ondertussen een gewaardeerde medewerker van ons digitaal krantje!

“Heyluijzen” op verloren maandag!

Deze week werd “verloren maandag” gevierd, in heel wat gezinnen werden er worstenbroden of appelbollen voorzien, een traditie die vooral in het Antwerpse niet ongemerkt voorbij gaat! Over verloren maandag vonden we een aparte passage uit het jaar 1733 opgetekend door de toenmalige pastoor Deynoot van Kalmthout-centrum, hij schreef:

“De daaropvolgende dag is “verloren maandag”: Luister, losbandige jongelingen, “heyluijzen” genaamd, vermommen zich en gaan varkensvlees, worsten, spek, beulingen en dergelijke die in de schouw te drogen hangen weghalen, die daarna in de herbergen opgeëten worden. Deze wandaden moeten verhinderd worden”

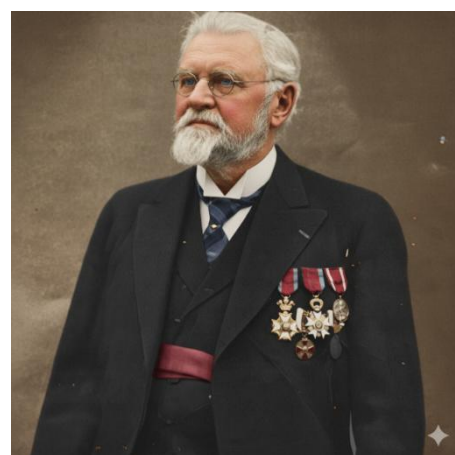
Wat, wie, waren Heyluijzen? Het waren jongelingen die meestal een armzalig bestaan kenden (vandaar ook het gezegde “een arme luis”). Huyluijzen vormde een aparte bende waarbij een uitzonderlijke geest van solidariteit hoog aangeschreven stond tijdens hun rooftochten en vechtpartijen. Het was geen fenomeen dat alleen in Kalmthout voorkwam, onder andere in Rijkevorsel ging de avond van 17 januari (Sint-Antonius) jarenlang de stoet van de “Heiluizers” uit! Een andere locatie die ernaar verwijst was een feestzaal in Achtel (gehucht van Rijkevorsel) welke in de jaren 80 noemde: “zaal Heiluizers”

(bron *Camphoutania*, *Oudheidkundig tijdschrift*, n°1- 1949/1950)

Wie was Désiré Carolus Josephus Boen

In de annalen van de Kalmthoutse geschiedenis neemt Désiré Carolus Josephus Boen een ereplaats in als de behoeder van het dorpsverleden. Geboren op 19 november 1861 te Kalmthout, was hij de zoon van Joannes Josephus Boen, een oorspronkelijke Ekerenaar die in 1860 de markante woning 't Molenhof aan de Kapellensteenweg liet optrekken, en Maria Josephina De Bie uit Wuustwezel. Désiré groeide op in dit intellectuele milieu, wat de basis legde voor een indrukwekkende professionele en maatschappelijke loopbaan. Op 1 mei 1886 huwde hij in Antwerpen met Maria Elisabeth Van de Walle, een verbintenis die symbool stond voor zijn dubbele verankering in zowel de bruisende stad als het rustige Kalmthout. In Antwerpen klom hij op tot bureelhoofd bij de

Commissie van Openbare Onderstand (C.O.O.) en verwierf hij grote faam als officieel geschriftkundige bij het Parket, waar zijn scherpe blik op handschriften hem tot een onmisbare expert in gerechtelijke dossiers maakte. Deze zin voor precisie en archiefstudie nam hij mee naar zijn geliefde geboorteplaats, waar hij tijdens de Eerste Wereldoorlog een leidende rol vervulde in het plaatselijk Comité voor Hulp en Voeding

Désiré Carolus Josephus Boen

om zijn medeburgers door de schaarste te loodsen. Zijn politieke engagement kreeg verder vorm in de jaren dertig, toen hij als schepen van de gemeente Kalmthout bekendstond als een integer bestuurder die elk fanatisme schuwde en voor iedereen klaarstond, ongeacht overtuiging. Naast zijn publieke functies was Boen de drijvende kracht achter de lokale geschiedschrijving; nadat hij in 1933 reeds ondervoorzitter was van de kring Essen-Kalmthout, stichtte hij in 1948 de zelfstandige Oudheidkundige Kring van Kalmthout en het bijbehorende tijdschrift Calmpthoutania. In dit orgaan publiceerde hij onvermoeibaar over het verdwijnende Kalmthoutse erfgoed. Ook de nagedachtenis van de zeelieden lag hem nauw aan het hart, wat resulteerde in zijn erevoorzitterschap van het gedenkteken voor de gesneuvelde

*Jozef Boen liet in 1860 't **Molenhof** bouwen, na zijn overlijden ging het huis over naar zijn zoon Désiré. In 1959 stierf Désiré, vanaf 1959 tot 1968 deed het gebouw dienst als filiaal van de Kredietbank. Vanaf 1968 tot 1971 was jeugdclub Dino er nog enkele jaren in gevestigd. In 1972 werd het afgebroken en kwam er op deze plaats een nieuw bankgebouw van de Antwerpse Volksparkas. Later werd ook dit bankgebouw weer afgebroken om er appartementen op te plaatsen.*

(Bijdrage van Wim Kuyps)

Eddy Sels overleden!

Op 11 januari jl. is Eddy Sels van ons heengegaan in het Coda Hospice te Gooreind-Wuustwezel. Eddy was de echtgenoot van Maria van Loon en vader van twee zonen en grootvader van 4 kleinkinderen. Hij werd geboren in Nieuwmoer op 6 oktober 1943 en was in zijn 83ste levensjaar. Gedurende vele jaren was Eddy zeer actief in onze parochie en muzikaal bij het opluisteren van onze vieringen. Zijn muzikaal talent was alom geroemd, en niet alleen in onze eigen parochie. Ook in zijn geboortedorp Nieuwmoer, en bij het gemengd koor Aïdomen, was hij een gegeerde zanger. Op de tweede zondag van december 2025 zong hij voor het laatst samen met onze organist in de maandelijkse viering. Kort daarop viel het zware verdicht dat leidde tot zijn heengaan. In alles wat hij ondernam was Eddy bijzonder gedreven. Sinds het vertrek van onze laatste pastoor Jos Verhaegen nam hij het secretariaat van onze parochie in handen. Terecht vermeldt het overlijdensbericht dat "Eddy tot het laatst wilde leven door een sterke wil gedreven. Zijn geest was nog op volle kracht maar over het lichaam had hij geen macht. Groot is de leegte die hij achterlaat, mooi zijn de herinneringen die blijven". Onze parochie apprecieert ten zeerste zijn inzet tot op het laatste moment. Daarom is onze parochie Eddy Sels zeer dankbaar voor al wat hij deed. De uitvaart heeft plaats op maandag 19 januari om 11u in zijn vertrouwde parochiekerk Sint Jozef. Op een later tijdstip zal de urne worden bijgezet op de begraafplaats van zijn geboortedorp Nieuwmoer. Wij betuigen de familie ons oprecht medeleven. *(Eddy Marstbooms, voorzitter Kerkraad parochie Sint-Jozef)*

Oudheidkundige kring verliest medewerkster.

Met droefheid delen zij het overlijden mee van hun lid AGNES SMETS, die zich gedurende vele jaren met veel enthousiasme heeft ingezet voor de oudheidkundige kring. Naast een jarenlange administratieve ondersteuning van het bestuur, konden zij ook steeds op haar rekenen voor meer praktische zaken. Niets was haar te veel. Zij zullen haar blijven herinneren als een echte levensgenieter, altijd geïnteresseerd, goedlachs en positief. Agnes werd geboren in Kalmthout op 11 mei 1941 en overleed er op 11 januari. Zij was weduwe van Walter Backelandt. Het gezin bleef kinderloos.

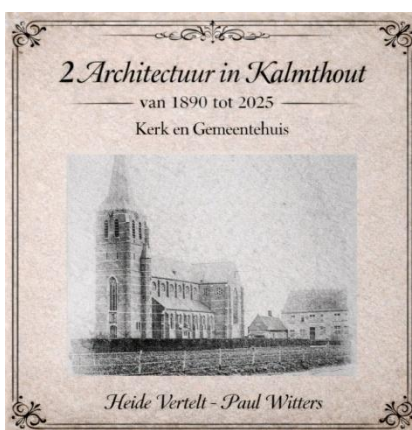
Beroepshalve was Agnes vele jaren actief bij de firma Plastilit in Heide. Naast haar activiteiten bij de oudheidkundige kring was zij ook lid van de toneelgroep De Sparren. Van Agnes werd gisteren, 17 januari, afscheid genomen in het Strijboshof. *(Marleen Tilborghs, secretaris oudheidkundige kring)*

De vliegtuigcrash blijft reactie uitlokken! *vervolg*

Francois Overlaet stuurde ons een volgend verhaal waaruit moet blijken hoe hij in zijn jeugdjaren de vliegtuigcrash heeft beleefd:

Ik was getuige van het ongeluk van dit vliegtuigje. Ik herken zeer goed de foto. Op de Withoefse heide, waar toen heideplanten en dopheide groeiden, was een 'meeting' gepland waar tamelijk veel kijklustigen naar toe kwamen. Ik kan niet met zekerheid de datum bepalen, maar ik herken zeer goed het verongelukte vliegtuig. Ik was toen ongeveer 12 jaar en ik herinner me nog zeer goed dat ik het roekeloos vond om zulke gevaarlijke startbaan te gebruiken waar korte heidestruiken met nog wat onregelmatige putjes ertussen een landing zeker bemoeilijkten. Op de foto, vorige week afgedrukt in Heide vertelt, ziet men trouwens duidelijk de 'brousse' waar die piper op moest landen. Meerdere toeschouwers beweerden toen dat de piloot onvoorzichtige mensen had willen vermijden, en zij dachten dat het toestel daardoor met zijn vleugel de grond had geraakt. Dat de piloot uit zijn brandende piper nog kon kruipen heb ik niet gezien maar ik heb s'anderendaags vernomen dat hij overleden was. In de beginperiode van "Heide vertelt" is er eveneens een artikel over verschenen. Wat de andere foto betreft, met een rode cirkel omlijnd, ben ik zeker van dat er nooit een vliegtuig verongelukt is in de Missiehuislei. Ik woonde daar niet ver van en de Paters missionarissen van Steyl, die daar wat verderop hun kapel hadden, kwamen soms bij ons thuis op bezoek in de Kapellenboslei, nr 10. Juist na de bevrijding hadden de soldaten in de Missiehuislei, op de plaats waar later Zimmer-koffie werd gebrand, een reeks grote hulzen met kanonpoeder onder gegolfde platen opgestapeld. Toen een raket zich diep daar in de grond boorde ontploften de hulzen in de munitieopslagplaats, de ene huls na de andere. Wij sliepen in de kelder van ons huis en telkens deden de ontploffingen op die munitieopslagplaats planken die we op ons keldergat gelegd hadden, met twee bakstenen erop, omhoogvliegen van de schok. Ook zagen we boven de bomen een rode gloed. In de Missiehuislei lag nadien overal kanonpoeder (worstjes van 2 centimeter lang en een halve centimeter dik) welke ik later verzamelde, om er een kleine raket mee te maken!!

Met deze getuigenis krijgen we weer een andere kijk op dit voorval, vooral wat betreft de plaats waar op 10 juli 1949 de feiten zich zouden afgespeeld hebben!

2. Gemeentehuis en Kerk

Omschrijving: **De kerk en het gemeentehuis**
Kalmthout bezit een boeiend architecturaal erfgoed waarin traditie en bestuur elkaar ontmoeten.

Twee gebouwen springen in het oog:
de kerk als spiritueel middelpunt
het gemeentehuis als symbool
van lokaal bestuur.

Samen vertellen ze het verhaal van de historische ontwikkeling van de gemeente.

Kerkeneind 13, 2920 Kalmthout

De kerk: religie en erfgoed

De kerk vormt al eeuwenlang een belangrijk herkenningspunt in het dorpsbeeld. Het gebouw weerspiegelt de klassieke kerkarchitectuur zoals die in veel Vlaamse gemeenten voorkomt, met stevige muren, een markante toren en zorgvuldig uitgewerkte details. Binnenin zorgen hoge gewelven, glas-inloodramen en een sobere maar plechtige inrichting voor een ingetogen sfeer. De kerk fungeert niet alleen als plaats van eredienst, maar ook als cultureel erfgoed dat de geschiedenis en identiteit van Kalmthout tastbaar maakt.

Het gemeentehuis: bestuur en moderniteit

Het Gemeentehuis van Kalmthout belichaamt de bestuurlijke kant van de gemeente. In tegenstelling tot de kerk straalt het gemeentehuis vooral functionaliteit en toegankelijkheid uit. De architectuur combineert vaak traditionele elementen met meer hedendaagse lijnen, wat het gebouw herkenbaar maar ook eigentijds maakt. Grote ramen, een duidelijke ingang en een open indeling onderstrepen de transparantie van het lokale bestuur en maken het gemeentehuis tot een uitnodigende plek voor inwoners. Vroeger woonde de veldwachter onderaan links in het gemeentehuis. Naast het gemeentehuis ziet men op de foto rechts, het voormalige schoolgebouw van 1861 (foto 3661 – 1911). Deze school werd later omgebouwd waarin de voormalige kantoren werden ondergebracht. Vanaf 2023 werden deze kantoren afgebroken om plaats te maken voor een totaal nieuw gebouw waar alle diensten gegroepeerd worden. Alle inwoners hebben op 7 december deze nieuwbouw bezocht en kennis gemaakt met de binnenruimtes waar vanaf mei 2026 alle gemeentelijke diensten samen onder één dak worden gecentraliseerd. In het kader van deze nieuwe gebouwen werd tegelijkertijd de nieuwe aanleg van de omgeving met parking en groen verwezenlijkt.

Samen in het straatbeeld

De kerk en het gemeentehuis, zijn samen een architecturaal duo dat de kern van het dorp Kalmthout typeert. De kerk die symbool staat voor zijn geschiedenis en traditie. Terwijl het gemeentehuis vooruitgang en organisatie vertegenwoordigt. In hun onderlinge nabijheid tonen ze hoe architectuur in het dorp Kalmthout niet alleen functioneel is, maar ook een drager van identiteit en gemeenschap.

Het gemeentehuis is een neoclassicistisch gebouw met een piramidaal dak. De gevels zijn bepleisterd op verhoogde begane grond met sokkel van arduin. Deurtraveeën met steektrap geflankeerd door hoge sokkels met de twee leeuwen uit 1874. Een rondboogdeur in geprofileerde omlijsting en met een driehoekig fronton boven de kroonlijst. En natuurlijk niet vergeten: Leo & Leon, onze twee leeuwen staan terug toe te kijken.

Onze-Lieve-Vrouwekerk werd gebouwd naar een ontwerp van L. Gife. In de tweede wereldoorlog werd de kerktoeren tot tweemaal toe opgeblazen: herstellingswerken werden uitgevoerd in 1941-42 en in 1949. Het is een driebeukige neogotische kerk, opgetrokken uit baksteen met zandstenen speklagen op sokkel van arduin. Typische kenmerken met spitsboogramen en galmgaten, ronde ramen met monelen in zandsteen.

Bouwjaar: 1863 Gemeentehuis – Bouwjaar: 1899 Kerk, Architect: L. Gife.

Volgende week: 3. Villa Holganza. (Paul Witters)

Bezoek onze website www.heidevertelt.be voor 15 extra foto's

Wat postkaarten prijsgeven!

Onze medewerker Wim Kuyps heeft met succes getracht om zo goed als mogelijk de Franstalige tekst die in 1904 geschreven is op een postkaart te ontcijferen. Het is een mooi voorbeeld van hoe men in die periode iets duidelijk maakte:

Deze postkaart uit 1904 van het Dorp met links de Sint Jacobskapel is waarschijnlijk gestuurd door iemand die in Kalmthout woonde en zijn moeder liet weten waar ze woonden, wie de eigenaar

was, waar de winkel was en dat er die ochtend nog over haar gesproken werd. De handgeschreven tekst is in het Frans. Hieronder geef ik een zo getrouw mogelijke Nederlandse vertaling, met erbij wat uitleg waar de tekst wat moeilijk leesbaar is.

Bovenaan, links:

“Chère Maman. Un peu plus loin d’ici sur cette route nous demeurons.”

“Lieve mama. Iets verder van hier, langs deze weg, wonen wij.”

Bovenaan, rechts:

Gedrukte tekst: ***“Calmpthout,” met daaronder: “Ceci est la maison de notre propriétaire.”***

“Dit is het huis van onze eigenaar (verhuurder).”

“Et cela est le magasin où nous devons tout nous procurer.”

“En dit is de winkel waar wij alles moeten kopen / waar wij alles halen.”

(De pijlen op de kaart wijzen telkens naar de bedoelde gebouwen.)

Op de straat (met pijlen): ***“vers Essen”***, “richting Essen”, ***vers Calmpthout”***; “richting Calmpthout”

Onderaan (lopende tekst, deels voor mij moeilijk lees- en vertaalbaar):

“Notre petite femme a parlé de vous tous ce matin. Elle m’a demandé comment faisait bonne maman Melges — bonne maman Melges — et tante Mimi. Jalouse elle ne dit plus il faut croire que c’est t. Mimi qui le lui apprenait. Tous nos baisers.”

“Ons vrouwtje heeft vanmorgen over jullie allemaal gepraat. Ze vroeg me hoe het ging met oma Melges — oma Melges — en tante Mimi. 'Jaloers' zegt ze niet meer; we moeten geloven dat het tante Mimi was die het haar leerde. Al onze kussen.”

Gedrukte tekst: ***“Dorpplein – Place de la Commune” N° 124, F. Hoelen, phot., Cappellen.***

Politie zone Grens gaat bevolking informeren over “Phishing”

“Phishing” is een fenomeen dat werkt via de digitale wereld. Het is een moderne vorm van criminaliteit die mensen zwaar in de problemen kan brengen. We hebben er ongetwijfeld allemaal al eens over horen spreken en verhalen doen zeker de ronde, ook in jouw omgeving. Dagelijks moet de politie klachten noteren nadat iemand er slachtoffer van is geworden. Alleen al in

de politiezone Grens (Wuustwezel, Essen, Kalmthout) werd vorig jaar meer dan drie miljoen van bank- en spaarrekeningen ontvreemd. Criminelen sturen een zogezegd onschuldig mailtje of SMS waarbij zij zich voordoen als medewerker van een bank, nutsdiensten of een openbare instelling. Ze proberen hun verhaal zo geloofwaardig mogelijk te brengen zodat de benadeelden de neiging hebben om hierin mee te gaan. Eén van de kenmerken is altijd de dringendheid, zij willen zo vlug mogelijk hun buit binnenhalen maar anderzijds ook de benadeelden erop wijzen dat er dringend moet gehandeld worden. Het is niet zo dat dit een fenomeen is dat alleen oudere mensen treft, alle lagen van de bevolking komen als slachtoffer in de statistieken voor. Wel is het zo dat oudere mensen niet altijd zo begaan zijn met SMS-berichtjes of mails die ze verkrijgen en misschien ook wat minder vaardig zijn met GSM en computer en zo gemakkelijker te overhalen zijn.

Informatievergaderingen:

Binnen de politiezone Grens heeft Bart Huybrechts zich de laatste tien jaar vooral beziggehouden met het fenomeen “digitale criminaliteit”, hij heeft zo heel wat ervaring opgebouwd. Tijdens een aantal informatievergaderingen wil Bart nu zijn expertise delen met de bevolking. Hij gaat dit doen aan de hand van bestaande voorbeelden waar mensen uit onze buurt slachtoffer van werden, en legt uit hoe zij door de criminelen worden benaderd. Daarnaast gaat hij talrijke tips geven hoe mensen zich kunnen wapenen

tegen deze praktijken, hoe zij dergelijke mails kunnen herkennen, welke telefoongesprekken best onmiddellijk worden afgebroken, enz...

In onze gemeente gaan de infosessies door als volgt:

*Maandag 23 februari om 13u30 in het LDC de Grooten uitleg, Kerkeneind **AL VOLZET***

Maandag 2 maart om 19u in het Dorpshuis in Achterbroek dienstencentrum@kalmthout.be

Maandag 9 maart om 13u30 in het Dorpshuis van Nieuwmoer dienstencentrum@kalmthout.be

Dinsdag 10 maart om 19u in het woonzorgcentrum Beukenhof dienstencentrum@kalmthout.be

Inschrijven hiervoor kan via het vermeld mailadres, is verplicht!

Uit de oude doos!

Uit de oude doos deze week komt een foto van de Missiehuislei, toen nog Rode weg. Je merkt de toren van de kerk van de paters van het Missiehuis en aan de andere zijde van de straat het beeld dat er nu nog altijd staat. Opvallend is het poortje dat er blijkbaar was zodat de rest van de straat kon afgesloten worden.

*Heide vertelt is een uitgave van
de VZW Heide vertelt.
Redactie: [Heidestatiestraat 58/1](mailto:Heidestatiestraat58@kalmthout.be)
2920 Kalmthout
0477/22.24.81
www.heidevertelt.be*

